

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 7C/195/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112234247
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mgr. Miriam Plavčáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2016:1112234247.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou Mgr. Mgr. Miriam Plavčákovou v právnej veci navrhovateľa: F. U., Z. XX.XX.XXXX, B. U. O. XXX, U. O., zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., IČO: 47 234 466, so sídlom Kuzmányho 29, Košice, proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 806,43 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh zamietla.

Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 10.8.2012, sa navrhovateľ proti odporcovi domáhal zaplata 806,43 € s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť tým, že navrhovateľ poskytol odporcovi plnenie vo výške žalovanej istiny na základe neplatnej zmluvy (v časti úrokov a poplatku).

Odporca sa k návrhu na začatie konania vyjadril písomným podaním zo dňa 05.12.2012 (čl. 24) tak, že nárok navrhovateľa považuje s odkazom na § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčaný, keďže zamestnávateľ vykonal poslednú zrážku zo mzdy navrhovateľa na základe zmluvy o úvere č. 7520220 zo dňa 07.01.2008 dňa 13.07.2009 a od nasledujúceho dňa - 14.07.2009 začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula 14.07.2009. Keďže návrh na začatie konania bol podaný až dňa 10.08.2012, bol uplatnený po uplynutí premlčacej doby. Na základe týchto skutočností žiadal, aby súd žalobu zamietol. Odporca súhlasil s tým, aby súd rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom zo dňa 15.1.2015 navrhovateľ doplnil svoj návrh o vyjadrenie k námietke premlčania, vznesenej odporcom. S odkazom na ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka uviedol, že navrhovateľ sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel až dňom udelenia plnomocenstva, tj. od svojho právneho zástupcu. Daným momentom podľa neho došlo k začatiu plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. V tejto súvislosti poukázal na judikát R 1/79, podľa ktorého „pokiaľ ide o počítanie subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva z neoprávneného majetkového prospechu, správne postupujú súdy vtedy, keď za začiatok jej plynutia považujú deň, keď účastník zistil neplatnosť zmluvy“. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe uviedol, že táto je podľa neho desaťročná, keďže ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Toto odôvodnil tým, že odporca ako podnikateľ dlhodobo poskytujúci úvery z vlastných zdrojov dlhodobo ignoruje zákonnú povinnosť uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov, preto jej jeho konanie nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu - uvedené potvrdzuje aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 12.12.2011 vo veci sp. zn. 7Co/84/2011.

Elektronickým podaním bez zaručeného elektronického podpisu zo dňa 11.3.2016 (čl. 96) doplnil navrhovateľ svoje vyjadrenie k námietke premlčania, osobitne vo vzťahu k objektívnej premlčacej lehote. Poukázal na viaceré rozhodnutia súdov: rozsudok NS ČR zo dňa 20.02.2003 sp. zn. 33 Odo/938/2002, rozsudky Okresného súdu Žiar nad Hronom vo veciach sp. zn. 12C/203/2014 a sp. zn. 12C/116/2014, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/84/2011, 3Co/178/2013, 3Co/89/2011 a iné. Vo vzťahu k subjektívnej premlčacej dobe doplnil, že odporca vo svojom vyjadrení nepreukázal, že od momentu, keď sa navrhovateľ dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom kto sa na jeho úkor obohatil, do momentu podania jeho návrhu na začatie konania v predmetnej veci márne uplynula 2 ročná subjektívna lehota. Odporca nezdôvodnil a nepreukázal uplynutie objektívnej a subjektívnej premlčacej doby, pričom bol názoru, že dôkazné bremeno o tejto skutočnosti zaťažuje odporcu. Navrhovateľ vyhlásil, že o tom, že sa na jeho úkor niekto obohatil, resp. že tým kto sa na jeho úkor obohatil je odporca, sa dozvedel od svojho právneho zástupcu. Došlo k tomu po prvej porade, keď právny zástupca preštudoval zmluvu, ktorú mu predložil žalobca a informoval ho o možnostiach uplatnenia si jeho práv. Navrhovateľ následne udelil v uvedenom období, t.j. júl 2012 svojmu právnenému zástupcovi plnú moc na zastupovanie v predmetnej veci, pričom od tohto dátumu do podania návrhu na začatie konania z augusta 2012 ubehol len jediný mesiac. Navrhovateľ bol preto presvedčený, že si svoje právo voči odporcovi uplatnil v 2 ročnej subjektívnej dobe. Skorší dátum zistenia existencie bezdôvodného obohatenia navrhovateľom na strane odporcu nebol nijako preukázaný. Bolo by absurdné, aby navrhovateľ platil niečo, čo vie že je nezákonné, čo predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane príjemcu. To, že platil svedčí skôr o tom, že bol presvedčený o tom, že adresát má nárok na plnenie. Je nelogické platiť niekomu dobrovoľne bezdôvodné obohatenie. Navrhovateľ bol toho názoru, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná (preukázaná), a nie len predpokladaná vedomosť. Skutočná vedomosť je taká, kedy sa navrhovateľ dozvedel také skutočnosti, ktoré mu umožnia uplatniť právo žalobou na súde (uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.3.2007, sp. zn. 330do/306/2005, rozhodnutia NS ČR zo dňa 31. 08.2000 sp. zn. 25 Cdo 2581/98, zo dňa 27.03.2003 sp. zn. 33 Odo 766/200 ako aj rozsudok zo dňa 25.04.2001 sp. zn. 33 Cdo/3003/99. Navrhovateľ súhlasil s tým, aby súd uskutočnil pojdňavanie bez jeho účasti a bez účasti jeho právneho zástupcu.

Na pojednávaní dňa 30.6.2016 odporca doplnil svoje vyjadrenie tak, že zotrval na uplatnenej námietke premlčania a poukázal vo vzťahu k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co/113/2015-119 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/1064/2014.

Vo veci súd vykonal dokazovanie listinami, tvoriacimi obsah súdneho spisu: Výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 19.07.2012 s pripojenou doručenkou (čl. 5), Zmluva o úvere zo dňa 07.1.2008 č. 7520220 (čl.7), Listina Prehľad práv, povinností a záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o úvere zo dňa 14.09.2009 (čl. 7), Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 07.1.2008 (čl. 28), Listina Splátky a pokuty zo dňa 10.12.2012 (čl. 29-30). Oznamenie zo dňa 21.08.2009 (čl. 31) ako aj oboznámením s ostatným obsahom spisu a rozhodnutiami označenými účastníkmi konania.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázaný nasledovný skutkový stav:

Z Výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 19.07.2012 mal súd za preukázané, že na základe zmluvy o úvere č. 7520220 žiadal navrhovateľ od odporcu vrátenie žalovanej istiny z dôvodu bezdôvodného obohatenia na strane odporcu.

Zo Zmluvy o úvere zo dňa 07.1.2008 č. 7520220 mal súd za preukázané, že navrhovateľ ako dlžník s odporcom ako veriteľom uzatvoril zmluvu, ktorej predmetom bolo poskytnutie sumy 20.000,- Sk, pričom navrhovateľ mal túto sumu vrátiť odporcovi v 12 mesačných splátkach á 3.260,- Sk, počnúc dňom 14.02.2008.

Z Listiny Prehľad práv, povinností a záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o úvere zo dňa 14.09.2009 mal súd za preukázané, že v období od 16.03.2008 do 13.07.2009 navrhovateľ zaplatil odporcovi spolu 1.470,31 €.

Z Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 07.1.2008 mal súd za preukázané, že navrhovateľ touto listinou udelil odporcovi súhlas, aby sa uspokojenie pohľadávky odporcu zo zmluvy č. 7520220 zabezpečilo vykonaním pravidelných mesačných zrážok zo strany jeho zamestnávateľa.

Listina Splátky a pokuty zo dňa 10.12.2012 osvedčuje rovnaké skutočnosti ako Prehľad práv, povinností a záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o úvere zo dňa 14.09.2009.

Oznamení zo dňa 21.08.2009 oznámila spoločnosť DOMITRI, s.r.o odporcovi, že navrhovateľ u nich ukončil pracovný pomer a teda nemôžu v prospech odporcu vykonávať ďalej zrážky zo mzdy.

Súd vec právne posúdil nasledovne:

Predmetom konania je nárok navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatnej resp. čiastočne neplatnej zmluvy o úvere.

Vzhľadom na skutočnosť, že odporca vzniesol námietku premlčania k uplatnenému nároku, súd predtým, ako sa začal zaoberať samotným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia skúmal, či nárok navrhovateľa nie je premlčaný.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat'.

Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia (BO) je právom majetkovým, ktoré v súlade s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka podlieha premlčaniu. Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia Občiansky zákonník upravuje subjektívnu ako aj objektívnu premlčaciu dobu. Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt.

Subjektívna premlčacia doba je upravená v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka - začiatok jej plynutia sa odvíja od okamihu, kedy sa oprávnený z BO dozvedel, že došlo k BO a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil.

Premlčacie doby (tak subjektívna ako aj objektívna) pri BO začínajú spravidla plynúť rôzne - v závislosti od druhu BO (napr. komentár k § 107 OZ ASPI).

K bezdôvodnému obohateniu získanému plnením bez právneho dôvodu (§ 452), ak právny dôvod neexistoval od začiatku, dochádza okamihom poskytnutia plnenia. Týmto okamihom je tiež určený začiatok objektívnej premlčacej doby. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa postihnutý dozvedel, že plnil bez právneho dôvodu, a komu plnil.

Bezodvodné obohatenie získané plnením, ktorého právny dôvod neskôr odpadol (§ 452), vzniká a objektívna doba pre premlčanie práva na jeho vydanie preto začína plynúť okamihom odpadnutia právneho dôvodu poskytnutého plnenia. Začiatok subjektívnej premlčacej doby sa zhoduje s okamihom, keď sa oprávnený dozvedel o tom, komu plnil a o odpadnutí právneho dôvodu tohto plnenia.

Ak ide o bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu (§ 452), treba rozlišovať prípady relatívnej a absolútnej neplatnosti právneho úkonu, z ktorého sa plnilo.

V prípade relatívne neplatného právneho úkonu o bezdôvodnom obohatení možno hovoriť len od okamihu úspešného dovolania sa relatívnej neplatnosti, t.j. keď prejav oprávneného (dotknutého) došiel druhému účastníkovi (účastníkom) právneho úkonu. Tento deň treba zásadne považovať za rozhodujúci okamih na určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Úspešným dovolaním sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu začína súčasne plynúť aj objektívna premlčacia doba. Do času dovolania sa neplatnosti takéhoto právneho úkonu, treba právny úkon považovať za platný (§ 40a). Na tom nič nemení skutočnosť, že účinky neplatnosti právneho úkonu nastávajú od jeho vzniku (ex tunc).

Bezodvodné obohatenie získané z absolútne neplatného právneho úkonu vzniká spravidla od samého vzniku právneho úkonu. Objektívna premlčacia doba začne teda plynúť už od vzniku takéhoto právneho

úkonu, resp. od poskytnutia plnenia na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Subjektívna premlčacia doba začne plynúť odvtedy, keď sa oprávnený dozvie, že bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Tieto okolnosti sa oprávnený obvykle dozvie už v čase vzniku absolútne neplatného právneho úkonu resp. vtedy, keď na základe takéhoto úkonu poskytol plnenie. (napr. ÚS sp. zn. III. ÚS 158/99: „Ak je právny úkon neplatný od samého počiatku (absolútna neplatnosť), tak akékoľvek plnenie na jeho základe poskytnuté je od tohto okamihu plnením z neplatného právneho úkonu, t.j. bezdôvodným obohatením a týmto okamžikom začína plynúť objektívna lehota na jeho vydanie.“)

Navrhovateľ odvodzuje neplatnosť resp. čiastočnú neplatnosť zmluvy o úvere (čo do úrokov a poplatkov) z § 4 ods. 2, ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. v spojení s §§ 52, 39 a 41 Občianskeho zákonníka. Na základe týchto zákonných ustanovení označil úverovú zmluvu ako absolútne neplatnú. Keďže tvrdený dôvod neplatnosti nespadá pod § 40a Občianskeho zákonníka (relatívna neplatnosť právneho úkonu), jedná sa v tomto prípade o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, pri ktorom objektívna premlčacia doba začala plynúť poskytnutím každej jednotlivkej splátky, nad rámec zaplatenej istiny, pričom prvou takouto splátkou bola splátka zaplatená odporcovi dňa 12.11.2008.

V konaní bolo (okrem iného) sporné, kedy začala plynúť subjektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Súd sa stotožňuje s názorom navrhovateľa, že pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná a nie len predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, kto na jeho úkor získal majetkový prospech (napr. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33 Odo/306/2005).

Na začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie neoprávnené získaného majetkového prospechu sa vyžaduje skutočná, a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, kto na jeho úkor získal majetkový prospech. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti. Z IV (s. 649)

Skutočná vedomosť oprávneného/navrhovateľa o tom, kto na jeho úkor získal majetkový prospech a v akej výške predstavuje vedomosť o rozhodujúcich skutkových okolnostiach.

Navrhovateľ tvrdil, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel od svojho právneho zástupcu, na základe právneho posúdenia zmluvy o úvere. Navrhovateľ v podstate tvrdí, že od právneho zástupcu sa dozvedel o ustanoveniach § 4 ods. 2, ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. a §§ 52, 39 a 41 Občianskeho zákonníka, z ktorých možno vyvodit' čiastočnú neplatnosť zmluvy o úvere.

Podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

Napriek tvrdeniu navrhovateľa, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel od svojho právneho zástupcu, tomuto tvrdeniu s prihliadnutím na § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. nemožno priznať právnu relevanciu. O prípadných dôvodoch neplatnosti zmluvy o úvere vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právnych predpisov mal navrhovateľ podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. vedomosť už pri podpise zmluvy o úvere, rovnako mal vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy o tom, kto je veriteľom zo zmluvy a o tom, komu a kedy jednotlivé splátky úveru spláca. Navrhovateľ od svojho právneho zástupcu získal iba vedomosť o právnom posúdení veci, čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa o rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia. Na základe týchto skutočností súd uzavrel, že subjektívna lehota na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia (z absolútne neplatného právneho úkonu) začala plynúť zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti. Pretože poslednú splátku úveru navrhovateľ zaplatil dňa 13.07.2009 (táto skutočnosť medzi účastníkmi konania sporná nebola a vyplýva aj z listinných dôkazov predložených účastníkmi konania), subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula najneskôr dňa 14.07.2011. S prihliadnutím na skutočnosť, že návrh na začatie

konania bol podaný na súd až 10.08.2012, je potrebné konštatovať, že sa tak stalo až po uplynutí subjektívnej premlčacej doby. Z uvedeného dôvodu súd návrh v celom rozsahu zamietol.

Vzhľadom na skutočnosť, že súd vyhodnotil ako dôvodnú námietku premlčania pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby, posudzovanie dĺžky objektívnej premlčacej doby, ani samotného nároku už nebolo právne relevantné.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Odporcovi, ktorý mal v spore plný úspech náhradu trov konania nepriznal, pretože si trovy konania nevyčísľil a zo súdneho spisu mu iné trovy konania nevyplývajú.

Poučenie:

Účastník konania môže napadnúť rozhodnutie súdu I. stupňa odvolaním.

Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, O.s.p.)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. (§ 205 ods. 1, 2 O.s.p.)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.